

ประเภทงานพัฒนาคุณภาพ CQI งานกายภาพบำบัดโรงพยาบาลป่าพะยอม

ชื่อผลงาน/โครงการพัฒนา : การวินิจฉัยแยกโรค COPD และ Asthma ในผู้ป่วยคลินิกหอบหืดโรงพยาบาลป่าพะยอม ด้วยการตรวจสมรรถภาพปอดด้วย Spirometry ให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ

ชื่อเจ้าของผลงาน : กภ.พุทธรักษา แก้วลาย ตำแหน่งนักกายภาพบำบัดชำนาญการ

ชื่อผู้ร่วมผลงาน : กภ.ปรารธนา ตำแหน่งนักกายภาพบำบัด

ที่มาและความสำคัญของการตรวจสมรรถภาพปอดด้วย Spirometry

การตรวจสมรรถภาพปอด Spirometry มีความจำเป็นในการวินิจฉัยโรค Spirometry เป็นการตรวจวัดปริมาตรของอากาศที่หายใจเข้าและ ออกจากปอด เป็นการทดสอบสมรรถภาพปอดที่ซับซ้อนที่สุด เพราะทำได้ง่าย ให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ เชื่อถือได้ดี และใช้เครื่องมือที่ไม่ซับซ้อน (สมาคมอุรเวชช์)

จากการทบทวนพบว่าผู้ป่วยที่คลินิกหอบหืดและปอดอุดกั้นเรื้อรัง ในปี 2565 พบผู้ป่วยทั้งหมด 514 ราย และปี 2566 พบผู้ป่วยมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 532 ราย ได้รับการวินิจฉัยเป็น Asthma 213 ราย และ COPD 319 ราย ซึ่งพบว่าผู้ป่วยยังไม่เคยได้รับการตรวจสมรรถภาพปอดด้วยเครื่อง Spirometer เพื่อวินิจฉัยแยกโรคตามมาตรฐานของสมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย และตามมาตรฐาน Gold Guideline 2020 ผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยโรคจากการซักประวัติและตรวจร่างกายเท่านั้น ปัญหาที่พบคือการวินิจฉัยโรคยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานของสมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย และมาตรฐาน Gold Guideline 2020 โรงพยาบาลป่าพะยอม จึงได้มีการตรวจสมรรถภาพปอดด้วยเครื่อง Spirometer ให้กับผู้ป่วยที่คลินิกหอบหืดและปอดอุดกั้นเรื้อรัง ตามมาตรฐานของสมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทยและ Gold Guideline 2020

เป้าหมาย

1. ผู้ป่วยโรคหอบหืดและปอดอุดกั้นเรื้อรัง อายุ 40 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสมรรถภาพปอดด้วยเครื่อง Spirometer \geq ร้อยละ 80
2. ผู้ป่วยโรคหอบหืดและปอดอุดกั้นเรื้อรัง ได้รับการวินิจฉัยแยกโรคระดับความรุนแรงของโรคตามมาตรฐาน Gold Guideline 2020 และสมาคมอุรเวชช์แห่งประเทศไทย ร้อยละ 100

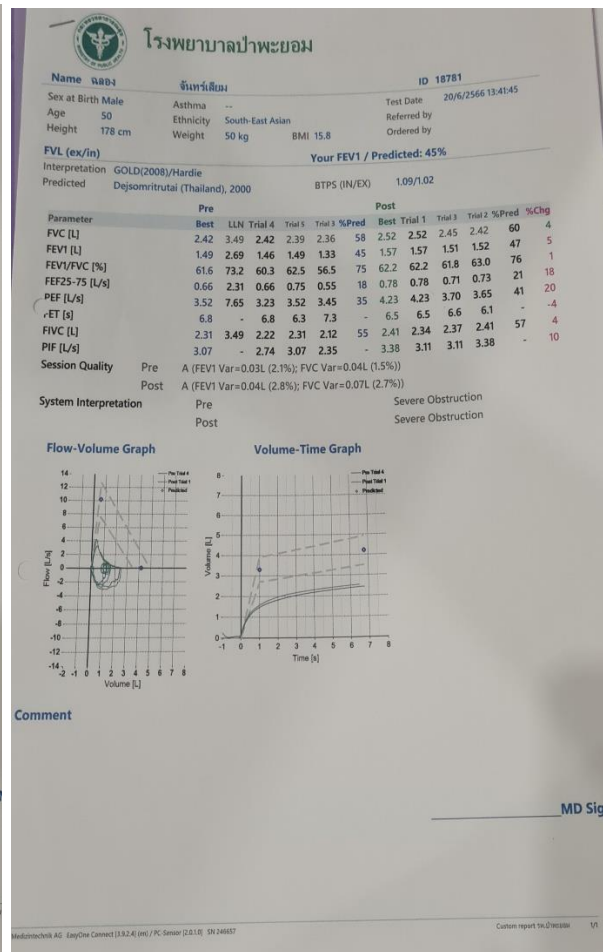
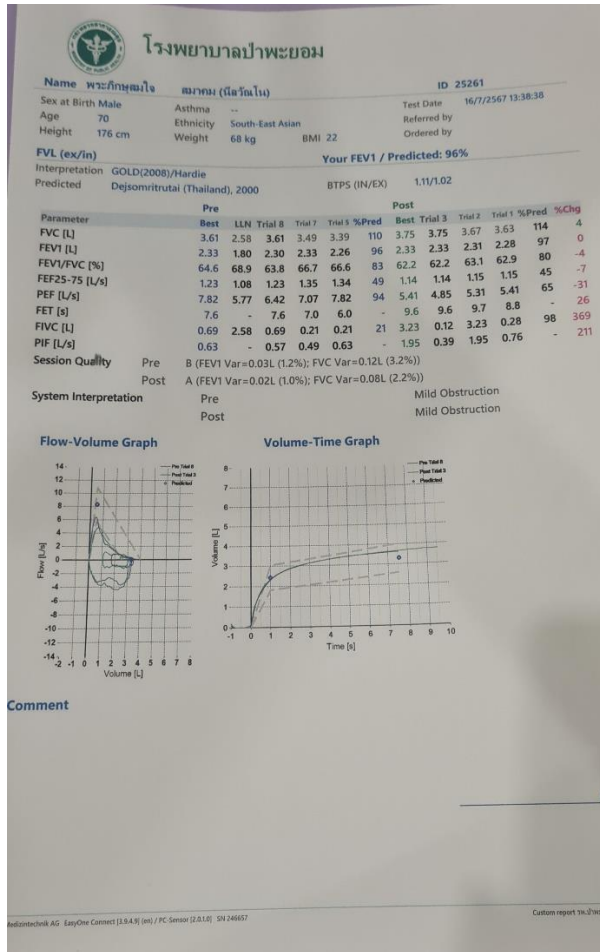
กิจกรรมพัฒนา

1. ผู้ป่วยโรคหอบหืดและปอดอุดกั้นเรื้อรัง ได้รับการตรวจสมรรถภาพปอดด้วยเครื่อง Spirometer โดยการนัด มาตรวจที่โรงพยาบาล

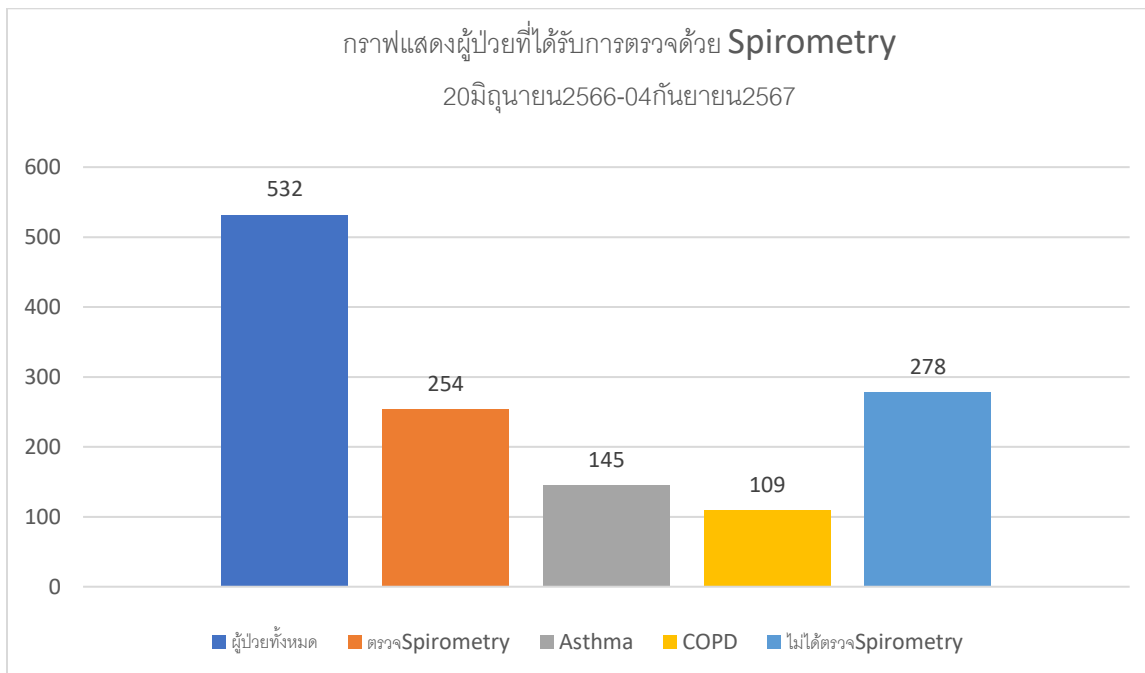
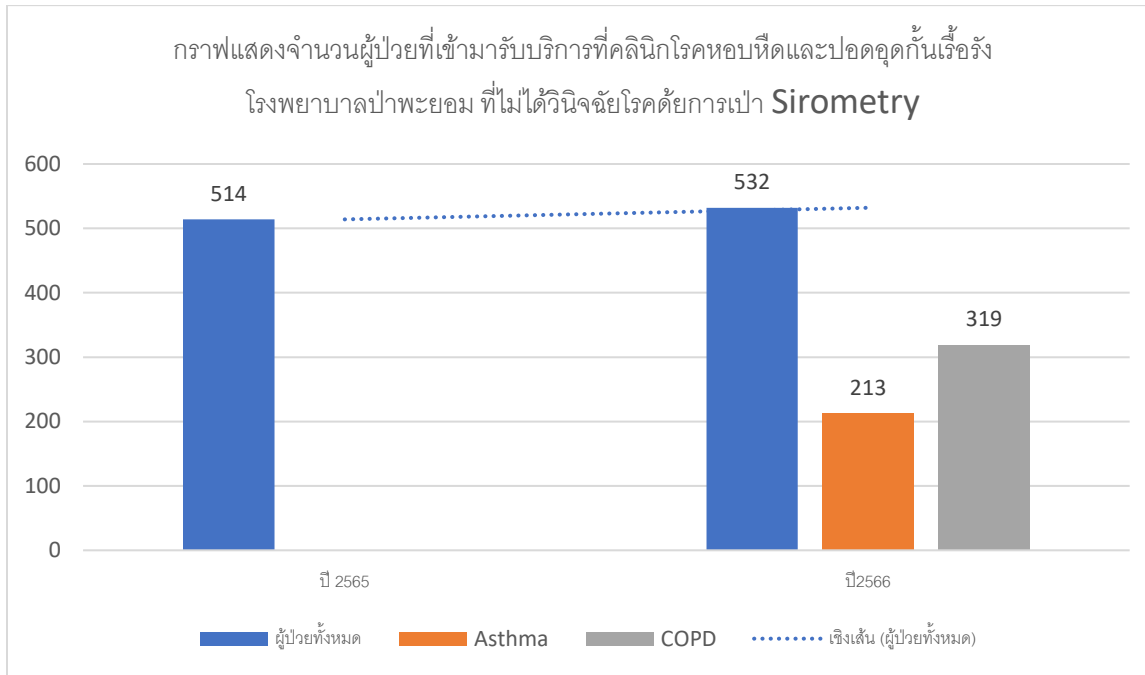
2. ผู้ป่วยโรคหอบหืดและปอดอุดกั้นเรื้อรังได้รับการวินิจฉัยแยกโรคและแยกความรุนแรงของโรคหลังได้รับ

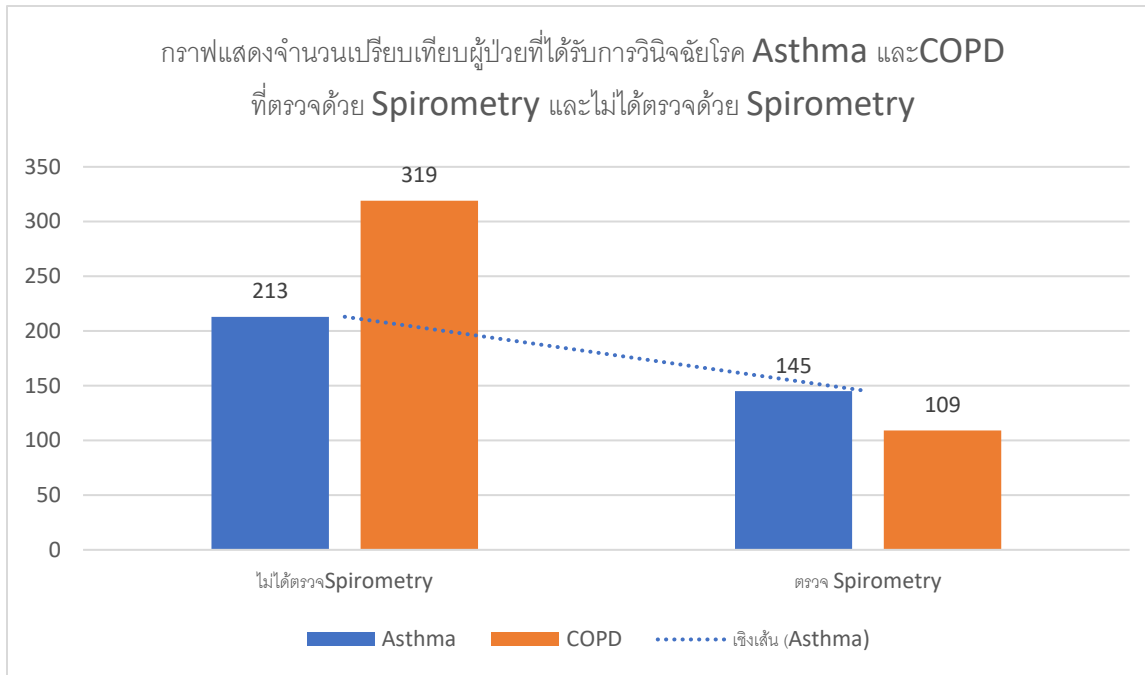
การตรวจสมรรถภาพปอดด้วยเครื่อง Spirometer โดยแพทย์เป็นผู้วินิจฉัยโรคจากผลตรวจที่ได้จากการเป่า Spirometry ตัวอย่าง

ผลตรวจ Spirometry ที่ได้มาตรฐานและถูกต้อง ส่งไปให้แพทย์แปลผลและวินิจฉัยโรคได้

การประเมินการเปลี่ยนแปลง

จากกราฟแสดงให้เห็นว่าเมื่อได้ตรวจด้วย Spirometry การวินิจฉัยโรค COPD มีแนวโน้มจำนวนลดลง จากกราฟ แสดงให้เห็นว่าจำนวนผู้ป่วยโรคหอบหืดและปอดอุดกั้นเรื้อรังของโรงพยาบาลป่าพะยอมได้เพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งปี 2565 มีจำนวนผู้ป่วย 514 ราย, ปี 2566 มีจำนวนผู้ป่วย 532 ราย (งานเวชสถิติ โรงพยาบาลป่าพะยอม, 2567) ซึ่งในปี 2565 และปี 2566 ยังไม่ได้มีผลการเป่า Spirometry เนื่องจากยังไม่มีเครื่องตรวจ Spirometry และไม่มีบุคลากรที่ได้รับการอบรมการตรวจ Spirometry

ปัจจุบันได้มีการตรวจ Spirometry ทั้งหมด 254 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.74 จากผู้ป่วยทั้งหมด 532 ราย วินิจฉัย Asthma 145 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.08 และ COPD 109 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.91

ยังมีผู้ป่วยที่ยังไม่ได้ไปอีกจำนวน 278 ราย ซึ่งมีข้อจำกัดมีบุคลากรที่ตรวจสมรรถภาพปอดด้วย Spirometry และมีเครื่อง Spirometry เครื่องเดียว ซึ่งไม่สามารถปฏิบัติได้ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ว่าผู้ป่วยโรคหอบหืดและปอดอุดกั้นเรื้อรังต้องได้รับการตรวจ Spirometry \geq ร้อยละ 80 และได้ครบหมดทุกรายในปี 2567

บทเรียนที่ได้รับ

ผลจากการตรวจ Spirometry ทำให้สามารถวินิจฉัยแยกโรคหอบหืด Asthma และโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง COPD ได้ตามมาตรฐานของ Gold Guideline 2020 และแพทย์ได้ปรับเปลี่ยนการรักษาเฉพาะโรคต่อไป และผู้ศึกษาจะต้องทำการตรวจ

สมรรถภาพปอดด้วยSpirometry ในคนไข้คลินิกโรคหอบหืดและปอดอุดกั้นเรื้อรังให้ครบทุกราย เพื่อนำผลมาวิเคราะห์และ
พัฒนาในการดูแลผู้ป่วยต่อไป

ปัญหาและความท้าทาย

การตรวจสมรรถภาพปอดด้วยเครื่องSpirometerต้องประกอบไปด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและ
บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญสามารถใช้งานเครื่อง Spirometerได้เป็นอย่างดีรวมถึงสามารถแปลผลการตรวจ
เบื้องต้นได้ ซึ่งปัญหาที่พบคือ

1. บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการตรวจSpirometryมีไม่เพียงพอ คือมีนักกายภาพบำบัด 1 คน และพยาบาล 1 คน
สลับกันเข้าเวรที่คลินิกหอบหืดและปอดอุดกั้นเรื้อรัง ในวันอังคารและวันพุธช่วงบ่าย
2. ผู้ป่วยปฏิบัติไม่เข้าใจทำให้ตรวจไม่ได้ และผลที่ได้ไม่สามารถส่งไปให้แพทย์แปลผลและวินิจฉัยโรคได้
3. ผู้ป่วยไม่มาตามนัด และผู้ป่วยปฏิเสธที่จะตรวจ
4. การดูแลผู้ป่วยต้องได้รับการดูแลแบบองค์รวมจากสหวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วย แพทย์ พยาบาล เภสัชกร นัก
โภชนาการ กายภาพบำบัด หน่วยงานให้คำปรึกษา การติดตามการเยี่ยมบ้านและการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายของโรค

การติดต่อที่มงาน

นางสาวพุทธิรักษา แก้วลาย

หมายเลขโทรศัพท์ 0896511991

Email :Puttaraksa1991@gmail.com